

พื้นที่เรียนรู้เศรษฐกิจแบ่งปัน ตลาดนัดหน้าโรงเรียนบ้านปากคะยาง

โครงการตลาดนัดหน้าโรงเรียนบ้านปากคะยาง
โรงเรียนบ้านปากคะยาง อ.ศรีสัชชนาลัย จ.สุโขทัย

โรงเรียนบ้านปากคะยาง ตั้งอยู่ในชุมชนที่มีทุนด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และแหล่งอาหารในชุมชนที่หลากหลาย มี**เขื่อนแม่ท่าแพ**เป็นแหล่งน้ำทำให้มีน้ำใช้ในการเกษตรและการอุปโภคบริโภค มีความอุดมสมบูรณ์สามารถทำการเกษตรได้ตลอดปี โดยโรงเรียนบ้านปากคะยางได้ทำโครงการต่อยอดเป็นปีที่สอง จากที่ปีแรกได้พาเด็กเยาวชนชนตามหาพันธุ์ปลาที่มีอยู่ในเขื่อนหลังโรงเรียน โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างเมืองที่ปกป้องความหลากหลายทางชีวภาพ และมีความยั่งยืน ซึ่งทำให้พบว่าแม้พื้นที่บริเวณนี้มีความอุดมสมบูรณ์ แต่หลายครอบครัวยังมีฐานะยากจน ดังนั้นจึงคิดต่อยอดว่าทำอย่างไรจึงจะสามารถใช้ทุนความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติที่มีมาสู่แนวทางการบรรเทาปัญหาทางเศรษฐกิจของนักเรียนยากจนที่อาจเสี่ยงต่อการหลุดจากระบบการศึกษา รวมถึงเพื่อขับเคลื่อนไปสู่เมืองที่มีพื้นที่สาธารณะคุณภาพ และมีพื้นที่ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมหลากหลาย

สร้างพื้นที่เรียนรู้เศรษฐกิจแบ่งปัน

“โครงการตลาดนัดหน้าโรงเรียน” มีแนวคิดอยากสร้างพื้นที่เรียนรู้เศรษฐกิจแบบแบ่งปัน โดยทางโรงเรียนร่วมกับผู้ประกอบการและชุมชนพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มาจากของดีในชุมชน นำทรัพยากรที่มีอยู่หลากหลายมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์อาหารปลอดภัย งานหัตถกรรมพื้นบ้าน เพื่อสร้างรายได้ให้กับนักเรียนและผู้ประกอบการภายใต้การมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โดยต่อยอดจากปีที่ผ่านมาที่ได้จัดทำโครงการปากคະຍាງเมืองแห่งความหลากหลายของแหล่งอาหารชุมชน ออกแบบกิจกรรมเพื่อลดระยะห่างของความสัมพันธ์และการสื่อสารภายในครอบครัวระหว่างเด็กและผู้สูงอายุ มีการจัดกิจกรรมหลากหลายสร้างการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน ในปีที่สองจึงได้ต่อยอดมาเป็นโครงการตลาดนัดหน้าโรงเรียน สร้างเศรษฐกิจแบ่งปัน เปิดตลาดนัดให้นักเรียนและผู้ปกครองมีพื้นที่ในการนำเสนอขายสินค้าสร้างรายได้เสริมในตลาดนัดหน้าโรงเรียน โดยนักเรียนเป็นผู้ริเริ่มชวนผู้ปกครองให้นำสินค้ามาร่วมขายในตลาดนัด จนเกิดการบอกต่อในหมู่ผู้ปกครองด้วยกัน ตลาดนัดหน้าโรงเรียนบ้านปากคະຍាງจึงเป็นแหล่งพบปะกันของเด็ก เยาวชน และผู้ปกครองในชุมชน ที่นอกเหนือจากการแลกเปลี่ยนสินค้ากันแล้ว ได้เกิดการสื่อสารพูดคุย เด็ก เยาวชนได้มีกิจกรรมกับผู้ปกครองมากขึ้น และคนในชุมชนได้มีพื้นที่พบปะกันมากขึ้น

ฝึกทักษะวางแผนบริหารจัดการตลาด

หลังจากที่กลุ่มแกนนำเยาวชนในโครงการ ได้ศึกษาต้นทุนชุมชน ทั้งด้านทรัพยากร เศรษฐกิจ และ สังคม ศึกษาความต้องการด้านเศรษฐกิจของนักเรียน และครอบครัว ศึกษาเรื่องอาหารภายในชุมชน สสำรวจพืช ผัก ผลไม้ สสำรวจร้านค้าย่อย และผลิตภัณฑ์สินค้า ที่มีอยู่ภายในชุมชน นำข้อมูลที่ได้มาวางแผนสร้างพื้นที่ แห่งการเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจแบ่งปันชุมชนบ้าน ปากค่าง ระหว่างเด็ก เยาวชน โรงเรียนและชุมชน

แกนนำเยาวชนวางแผนการจัดตั้งตลาดนัดหน้า โรงเรียน การจัดเตรียมอุปกรณ์ ออกแบบวัสดุห่อ เพื่อลดการใช้พลาสติก การสอบถามความสนใจ รับสมัคร ผู้ปกครอง พ่อค้าแม่ค้ารายย่อย เกษตรกรที่สนใจเข้าร่วม ขายสินค้าในตลาดนัด และวางแผนการผลิตสื่อ สร้างสรรค์เพื่อประชาสัมพันธ์โครงการตลาดนัด หน้าโรงเรียนในช่องทางต่าง ๆ มีการจัดกิจกรรม ประกวดโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์โครงการตลาดนัด เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของนักเรียนในโรงเรียนบ้าน ปากค่าง นำข้อมูลกิจกรรมไปสื่อสารประชาสัมพันธ์ ให้คนในชุมชนรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมตลาดนัดหน้า โรงเรียนในสื่อโซเชียลมีเดียหลากหลายช่องทาง

เปิดตัวเทศกาลตลาดนัดหน้าโรงเรียน

“ตลาดนัดหน้าโรงเรียน” ได้จัดงานเปิดตัวบริเวณ ถนนหน้าโรงเรียนบ้านปากค่าง โดยมืองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ผู้ปกครอง และชาวบ้านในชุมชนเข้ามา มี ส่วนร่วม และได้กำหนดให้จัดตลาดนัดทุกบ่ายวันอังคาร มีร้านค้าเข้าร่วมมากกว่า 20 ร้านค้า ผลิตภัณฑ์ที่ จำหน่ายมีทั้งอาหารสด อาหารแห้ง ผักสด ผลไม้พื้น บ้าน ข้าวแกงถุง อาหารจานเดียว พลาสติก ปลาแห้ง ขนม ฯลฯ ทำให้บริเวณหน้าโรงเรียนปากค่างกลายเป็นพื้นที่ในการเรียนรู้และแบ่งปันเศรษฐกิจในชุมชน

โดยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแก่งให้การ สนับสนุนและช่วยขยายพื้นที่ตลาดตลอดแนวโรงเรียน มีประชาชน นักเรียน ผู้ปกครอง เข้ามาเลือกซื้อสินค้า หน้าตลาดนัดอย่างต่อเนื่องทุกบ่ายวันอังคาร โดย นักเรียนอาสาสมัครทำหน้าที่ในการบริหารจัดการตลาด มีผู้นำชุมชน อาสาสมัครชุมชน พ่อค้าแม่ค้าให้ความร่วมมือในการดูแลทำความสะอาดบริเวณตลาดให้เรียบร้อย ถูกสุขอนามัย และพ่อค้าแม่ค้ายังมอบเงินรายได้ บางส่วนสนับสนุนนักเรียนที่ทำหน้าที่ดูแลตลาดนัด ทุกสัปดาห์อีกด้วย

มีความสุขกับการสื่อสารที่สร้างสรรค์

เยาวชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาตลาดนัดให้เกิดความยั่งยืน มีความสุขและสนุกกับการเรียนรู้การทำงานร่วมกับคนในชุมชน เกิดความภาคภูมิใจในศักยภาพของตนเอง ได้ฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์ การออกแบบสร้างสรรค์สื่อ ฝึกทักษะการเป็นนักสื่อสารในชุมชน โดยการจัดทำคลิปวิดีโอการให้สัมภาษณ์ของพ่อค้าแม่ค้าเพื่อโปรโมตตลาด สัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้ซื้อที่เข้ามาซื้อสินค้า แล้วนำข้อมูลภาพกิจกรรมและคลิปวิดีโอไปประชาสัมพันธ์ในช่องทางออนไลน์ต่างๆ

จากตลาดสู่พื้นที่สาธารณะคุณภาพ

พื้นที่แห่งการเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจแบ่งปันของชุมชนบ้านปากคะยาง ส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีความเป็นผู้นำ กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ มีความสนใจและกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้ด้านเศรษฐกิจชุมชน ผู้ปกครองและคนในชุมชนสนใจเข้าร่วมเป็นทั้งผู้ขายและผู้ซื้อ เป็นเมืองที่เยาวชนและผู้ใหญ่สามารถทำงานร่วมกันได้ ยอมรับความสามารถที่แตกต่าง มีน้ำใจต่อกัน และรู้จักการแบ่งปัน โดยเมืองที่มีพื้นที่สาธารณะคุณภาพ และมีพื้นที่ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมหลากหลายนี้ได้เปิดพื้นที่ให้เยาวชนมีส่วนร่วมกระตุ้นให้ชุมชนเห็นความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เป็นแหล่งอาหารสร้างรายได้ ทำให้เศรษฐกิจชุมชนมีความยั่งยืน

พื้นที่เรียนรู้เศรษฐกิจแบ่งปัน ตลาดนัดหน้าโรงเรียนบ้านปากค่าง

โครงการตลาดนัดหน้าโรงเรียนบ้านปากค่าง โรงเรียนบ้านปากค่าง อ.ศรีษะนาลัย จ.สุโขทัย

2. Analyze: การวิเคราะห์รากเหง้าของปัญหา

1. Access : การเข้าถึงข้อมูล

✓ ชักชวนกันสะท้อนปัญหา และตั้งคำถามว่า

✓ ชุมชนบ้านปากค่าง จังหวัดสุโขทัย ตั้งอยู่ในที่มีความอุดมสมบูรณ์สูง มีแหล่งน้ำที่ใช้ทั้งการบริโภคและการเกษตร ทำให้มีความอุดมสมบูรณ์ตลอดทั้งปี ครูให้นักเรียนสำรวจชุมชน

"เราอยู่ในพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์แล้วทำไมหลายครอบครัวยังยากจน"

✓ ครูชักชวนเด็กๆ มาหาทางฟื้นฟูพื้นที่ของชุมชนเรา จนเกิดไอเดียการสร้างพื้นที่เศรษฐกิจแห่งการแบ่งปัน

3. Create : การสื่อสาร

✓ สร้างกระบวนการสื่อสาร และออกแบบ --> แกนนำนักเรียนช่วยกันออกแบบ --> บรรลุภัณฑ์ลดโลกร้อน

โปสเตอร์
ออนไลน์

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ขยายพื้นที่เศรษฐกิจ

ผู้ปกครอง
โรงเรียน

วางแผนผลิตสื่อสร้างสรรค์
สำหรับการประชาสัมพันธ์
และจัดประกวดโปสเตอร์
เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วม

พัฒนาผลิตภัณฑ์ ของดีของชุมชน
อาหารปลอดภัย, หัตถกรรมพื้นบ้าน
นำไปขายที่ตลาดนัด

สอบถามความสนใจจากกลุ่มผู้ปกครอง
และรับสมัครผู้สนใจมาร่วมขายของที่ตลาดนัด

นักเรียนชักชวนผู้ปกครอง
ผู้ปกครองบอกต่อกัน

4. Reflect & Act : สะท้อนกลับการสื่อสาร

✓ ตลาดนัดที่ช่วยสร้างสรรค์เศรษฐกิจแบ่งปัน

บนแนวคิด การดึงความสมบูรณ์
ของพื้นที่มาสร้างรายได้
ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจ
ลดความเสี่ยงเด็กนักเรียน
หลุดจากระบบการศึกษา

ผลลัพธ์ของการพัฒนาครั้งนี้

ช่วยลดความห่างในครอบครัว
เศรษฐกิจดีขึ้น เด็ก ๆ ภูมิใจในตัวเอง
กล้าพูด กล้าคิด กล้าสื่อสาร
ทำให้ชุมชน โรงเรียน หน่วยงานปกครอง
มีส่วนร่วมกันในการพัฒนาพื้นที่
และสื่อสารร่วมกันอย่างต่อเนื่อง